

Enkelvoudige jaarrekening 2016

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 12 mei 2017

Financiële kengetallen enkelvoudige jaarrekening

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	1,5%	1,2%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de organisatie in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.	3,13	3,32
<u>Solvabiliteit</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen.	61,6%	63,7%
<u>Kapitalisatiefactor</u> <u>Kapitalisatiefactor exclusief privaat</u> <i>De kapitalisatiefactor geeft een indicatie of het totale vermogen van de organisatie niet of inefficiënt wordt benut voor de uitvoering van de taken van de organisatie.</i> De volgende % worden hierbij ter indicatie gehanteerd. 35% bovengrens grote besturen (> 8mln omzet) 60% voor kleine besturen (<5 mln)	48,8% 47,7%	42,8% 42,1%
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	2.422	2.476
Aantal FTE (exclusief vervanging, ultimo boekjaar)	164,85	156,71
<u>Personeelskosten per FTE</u>	65.761	65.247

Grondslagen enkelvoudige jaarrekening

Voor de grondslagen van de enkelvoudige jaarrekening 2016 wordt verwezen naar de grondslagen die zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening 2016.

B.1.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2016

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2016	31 december 2015
1.2	Materiële vaste activa	2.255.518	1.921.190
1.3	Financiële vaste activa	0	27.081
	Totaal vaste activa	2.255.518	1.948.271
1.5	Vorderingen	800.859	698.133
1.7	Liquide middelen	3.796.474	3.040.915
	Totaal vlottende activa	4.597.333	3.739.048
	Totaal activa	6.852.851	5.687.318

2.	Passiva	31 december 2016	31 december 2015
2.1	Elgen vermogen	4.222.468	3.624.607
2.2	Vorzieningen	1.160.980	936.319
2.4	Kortlopende schulden	1.469.403	1.126.392
	Totaal passiva	<u>6.852.851</u>	<u>5.687.318</u>

B.1.2 Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	13.430.800	12.750.115	12.615.391
3.2 Overige overheidsbijdragen	82.899	103.211	130.081
3.5 Overige baten	<u>331.174</u>	<u>202.853</u>	<u>313.421</u>
Totaal baten	13.844.874	13.056.179	13.058.894
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	10.840.945	10.415.601	10.224.827
4.2 Afschrijvingen	348.835	338.982	272.852
4.3 Hulsvestingslasten	966.503	920.176	1.096.770
4.4 Overige lasten	<u>1.490.170</u>	<u>1.423.066</u>	<u>1.323.828</u>
Totaal lasten	13.646.453	13.097.825	12.918.277
Saldo baten en lasten	198.421	41.646-	140.617
5 Financiële baten en lasten	9.523	10.000	20.920
Netto resultaat	<u>207.944</u>	<u>31.646-</u>	<u>161.536</u>

B.1.3 Enkelvoudige kasstroomoverzicht

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	198.421	140.617
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	319.808	260.757
- Boekverlies materiële vaste activa	29.027	12.095
- Mutaties voorzieningen	224.660	326.326
- Overige mutaties EV	389.919	-
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	102.726-	218.228
- Kortlopende schulden	343.011	1.952.290-
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>1.402.120</u>	<u>994.267-</u>
Ontvangen Interest	<u>9.523</u>	<u>20.920</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	1.411.643	973.347-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Inbreng activa fusie	161.114-	-
(Des)Investerings materiële vaste activa wel leidend tot kasstroom	522.049-	600.169-
(Des)investerings financiële vaste activa	<u>27.081</u>	<u>19.443</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	656.082-	580.726-
Mutatie liquide middelen	755.561	1.554.073-
BegInstand liquide middelen	3.040.915	4.594.987
Mutatie liquide middelen	<u>755.561</u>	<u>1.554.073-</u>
Eindstand liquide middelen	<u>3.796.476</u>	<u>3.040.915</u>

B.1.4 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2016

1. Activa

1.2 Materiele vaste activa

	Aanschafwaarde per 31 december 2015	Afschrijvingen tot en met 31 december 2015	Boekwaarde per 31 december 2015	Mutaties 2016				Aanschafwaarde per 31 december 2016	Afschrijvingen tot en met 31 december 2016	Boekwaarde per 31 december 2016
				Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.2.1 Gebouwen en terreinen	178.957	90.380-	88.577	18.480	9.914-	12.209-	5.674	187.523	96.914-	90.609
1.2.2 Inventaris en apparatuur	2.680.300	954.975-	1.725.325	436.393	50.471-	263.156-	25.683	3.066.222	1.192.418-	1.873.774
1.2.3 Overige vaste bedrijfsmiddelen	374.830	106.428-	268.402	67.176	0	44.443-	0-	442.005	150.870-	291.135
Materiële vaste activa	3.234.086	1.151.783-	2.082.304	522.049	60.384-	319.807-	31.357	3.695.750	1.440.232-	2.255.518

Onder Inventaris en apparatuur vallen de posten Meubilair, Technisch Inventaris en ICT middelen.
Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen Investeringen In onderwijsleerpakket en overige Investeringen.

Door de toetreding per 1 januari 2016 van de Granschool te Zalk zijn de volgende extra mutaties in de materiële vaste activa ontstaan:

	Aanschaf- waarde per 31 <u>december</u>	Afschrijvingen tot en met 31 <u>december</u>	Boekwaarde per 31 december <u>2015</u>
1.2.1 Gebouwen en terreinen			
Iris VCO te Kampen	178.957	90.380-	88.577
Fusiepartner	-	-	-
	<u>178.957</u>	<u>90.380-</u>	<u>88.577</u>
1.2.2 Inventaris en apparatuur			
Iris VCO te Kampen	2.369.750	781.070-	1.588.680
Fusiepartner	310.550	173.905-	136.645
	<u>2.680.300</u>	<u>954.975-</u>	<u>1.725.324</u>
1.2.3 Overige vaste bedrijfsmiddelen			
Iris VCO te Kampen	304.613	60.680-	243.933
Fusiepartner	70.217	45.748-	24.469
	<u>374.829</u>	<u>106.427-</u>	<u>268.402</u>
Totaal			
Iris VCO te Kampen	2.853.319	932.130-	1.921.190
Fusiepartner	380.766	219.653-	161.114
	<u>3.234.086</u>	<u>1.151.782-</u>	<u>2.082.304</u>

1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde per 31 december 2015	Mutaties 2016			Boekwaarde per 31 december 2016
		Investerings	Des- investerings	Resultaat	
1.3.7 Overige vorderingen	27.081	-	27.081-	-	-
Totaal	27.081	-	27.081-	-	-

Desinvesteringen betreft de gedane aflossingen in 2016.
De boekwaarde ultimo 2016 betreft de daadwerkelijke overgenomen leningen verminderd met de gedane aflossingen 2016.

1.5 Vorderingen

	31 december 2016	31 december 2015
1.5.1 Debiteuren	201	925
1.5.2 Vorderingen OCW	615.338	615.894
De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten vanuit de personele lumpsum, impulsgebieden en P&A beleid.		
1.5.3 Groepsmaatschappijen	73.674	8.625
1.5.6 Overige overheden	2.087	15.976
1.5.7 Overige vorderingen	29.400	-
Overige overlopende activa	33.669	33.414
Vervangingsfonds	46.490	23.299
1.5.8 Overlopende activa	80.159	56.713
Totaal Vorderingen	800.859	698.133

De overlopende activa in 2016 bestaat m.n. uit:

- Nog te ontvangen bedragen van het vervangingsfonds over 2016.
- Nog te ontvangen rente 2016.
- Nog te ontvangen afrekeningen energiekosten over 2016.
- Nog te ontvangen vergoedingen tussenschoolse opvang 2016.

1.7 Liquide middelen

	31 december 2016	31 december 2015
1.7.1 Kasmiddelen	495	1.947
1.7.2 Banken	3.795.979	3.038.967
	3.796.474	3.040.915

2.1 Eigen vermogen

	Boekwaarde per 31 december 2015	Mutaties 2016		Boekwaarde per 31 december 2016
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
2.1.1 Algemene reserve	3.534.462	98.379	331.176	3.964.016
2.1.2 Bestemmingsreserve publiek	-	102.918	-	102.918
2.1.3 Bestemmingsreserve privaat	90.145	6.647	58.743	155.535
	<u>3.624.607</u>	<u>207.944</u>	<u>389.919</u>	<u>4.222.468</u>

Overige mutaties bestaat uit het eigen vermogen van de Oranjeschool te Zalk, deze school is per 1 januari 2016 gefuseerd met de Vereniging voor Christelijk Onderwijs te Kampen.

De bestemmingsreserve publiek is gevormd uit het resultaat op de geldstromen vanuit Passend Onderwijs.

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen.

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

€ 98.378	wordt toegevoegd aan de algemene reserve
€ 102.918	wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve publiek
€ 6.647	wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve privaat
€ 207.943	

De statuten van de vereniging bevatten verder geen specifieke voorschriften met betrekking tot de resultaatbestemming.

2.2 Voorzieningen

	Boekwaarde per 31 december 2015	Mutaties 2016			Boekwaarde per 31 december 2016	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
		Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval			
2.2.1 Personeel	95.467	27.132	12.383-	-	110.216	9.291	100.925
<i>Jubilea</i>	<i>95.467</i>	<i>27.132</i>	<i>12.383-</i>	<i>-</i>	<i>110.216</i>	<i>9.291</i>	<i>100.925</i>
2.2.3 Overige voorzieningen	840.852	306.751	96.840-	-	1.050.764	490.463	560.301
<i>Onderhoud</i>	<i>840.852</i>	<i>306.751</i>	<i>96.840-</i>	<i>-</i>	<i>1.050.764</i>	<i>490.463</i>	<i>560.301</i>
	<u>936.319</u>	<u>333.883</u>	<u>109.223-</u>	<u>-</u>	<u>1.160.980</u>	<u>499.754</u>	<u>661.226</u>

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2016	31 december 2015
2.4.3 Crediteuren	279.847	188.422
2.4.7.1 <i>Loonheffing</i>	407.960	420.006
2.4.7.3 <i>Premies sociale verzekeringen</i>	40.590	8
2.4.7 Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	448.550	420.014
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	109.282	102.130
2.4.9 Overige kortlopende schulden	66.352	14.674
2.4.10.5 <i>Overlopende passiva mbt Vakantiegeld</i>	335.570	304.193
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva algemeen</i>	74.888	50.735
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva mbt subsidie Gemeente</i>	154.914	46.224
2.4.10 Totaal overlopende passiva	565.372	401.152
Totaal kortlopende schulden	1.469.403	1.126.392

De transitorische passiva in 2016 betreffen m.n.:

- Nog te betalen accountantskosten.
- Diverse nog te betalen bedragen 2016.
- Nog te betalen kosten voor de inhuur van personeel.

2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

Ten aanzien van de schoonmaak en energie zijn contracten afgesloten. De jaarlast voor schoonmaak bedraagt 265.000 euro en voor energie 226.000 euro.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In de nieuwe cao is in artikel 8A een recht opgenomen voor de medewerkers om te sparen voor ouderenverlof. Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer conform artikel 8.A8 cao PO vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. Uitgangspunt voor het waarderen van de voorziening zijn deze plannen, die zwart op wit staan. De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen), vermenigvuldigd met de loonkosten per uur en deze te corrigeren voor de eigen bijdrage, de opnamekans en deze te disconteren.

Binnen de vereniging zijn de volgende procesafspraken gemaakt over sparen voor ouderenverlof. Jaarlijks kan de medewerker richting zijn leidinggevende aangeven of en hoeveel hij wil sparen. De medewerker en de leidinggevende maken hier afspraken over en leggen de afspraken vast. De afspraken worden gecommuniceerd met het bestuurskantoor, alwaar een totaal overzicht van te sparen uren voor ouderenverlof wordt bijgehouden. Ultimo 2016 waren er nog geen medewerkers die uren voor ouderenverlof wilden sparen.

Investeringsverplichting

In 2016 zijn de volgende investeringsverplichtingen aangegaan:

- Canon: € 170.620
- Heutink: € 61.655
- Speeltoestelling: € 29.076

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten over 2016

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	12.142.348	11.693.514	11.663.761
3.1.2.2 Niet geormerkte subsidies	419.943	335.156	399.124
Totaal rijksbijdragen via OCW	12.562.290	12.028.670	12.062.884
3.1.4 Rijksbijdragen via samenwerkingsverband	868.510	721.445	552.507
Totaal rijksbijdragen	13.430.800	12.750.115	12.615.391

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	8.201	57.067	42.683
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	74.698	46.144	87.398
	82.899	103.211	130.081

3.5 Overige baten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.5.1 Verhuur	29.227	34.114	35.518
3.5.4 Sponsoring	-	800	-
3.5.5 Ouderbijdragen	136.731	114.845	135.000
3.5.6 Overig	165.217	53.094	142.903
	331.174	202.853	313.421

4.1 Personele lasten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.1.1.1	7.803.230	7.553.141	7.314.918
4.1.1.2	1.747.005	1.691.014	1.670.330
4.1.1.3	907.705	878.614	898.255
4.1.1	10.457.940	10.122.769	9.883.502
4.1.2.1	27.132	-	-
4.1.2.2	434.575	292.067	443.130
4.1.2.3	269.859	256.645	175.292
4.1.2.4	205.553	199.626	182.563
4.1.2	937.118	748.338	800.985
4.1.3	554.113-	455.506-	459.660-
	10.840.945	10.415.601	10.224.826

Realisatie 2016	Realisatie 2015
--------------------	--------------------

Aantal FTE (exclusief vervanging, ultimo boekjaar) 165 157

4.2 Afschrijvingslasten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.2.2.1	16.449	14.838	11.776
4.2.2.2	287.943	274.819	233.220
4.2.2.4	44.443	49.326	27.857
	348.835	338.982	272.852

Onder de afschrijvingslasten is tevens het boekverlies vermeld van de afgestoten activa van € 29.027.

4.3 Huisvestingslasten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.3.1	462	650	1.216
4.3.2	-	-	253
4.3.3	73.971	53.950	59.736
4.3.4	225.028	213.980	210.424
4.3.5	297.887	285.805	299.102
4.3.6	35.042	29.260	29.246
4.3.7	306.751	306.751	464.917
4.3.8	27.362	29.780	31.876
	966.503	920.176	1.096.770

4.4 Overige lasten

		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	639.510	596.248	575.521
4.4.2.1	<i>Inventaris en apparatuur</i>	<i>25.277</i>	<i>17.950</i>	<i>22.060</i>
4.4.2.2	<i>Leermiddelen</i>	<i>359.701</i>	<i>321.609</i>	<i>327.753</i>
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	384.978	339.559	349.814
4.4.4	Overig	465.682	487.259	398.493
		<u>1.490.170</u>	<u>1.423.066</u>	<u>1.323.828</u>

Uitsplitsing

4.4.1.1	Honorarium onderzoek jaarrekening	24.064		3.587
	Accountantslasten	<u>24.064</u>		<u>3.587</u>

5 Financiële baten en lasten

		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
5.1	Rentebaten	9.523	10.000	20.920
		<u>9.523</u>	<u>10.000</u>	<u>20.920</u>

B.1.7**Overzicht verbonden partijen****Bezittende zeggenschap (stichting of vereniging)**

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Eigen vermogen 31 december 2016	Exploitatie-saldo 2016	Omzet 2016	Verklaring art. 2:403 BW ja/nee	Consolidatie ja/nee	Deelname %	Consolidatie %	Code activiteit
Iris, Vereniging voor Christelijk Onderwijs	Vereniging	Kampen	4.222.468	207.944	13.844.874	ja	ja	100%	100%	1
Iris, Stichting voor Christelijke Kindcentra	Stichting	Kampen	31.872	22.821	613.568	ja	ja	100%	100%	4
Stichting Steunfonds Iris, Vereniging voor Chr. Onderwijs	Stichting	Kampen	644.495	142.949	159.356	ja	ja	100%	100%	4
			4.835.091	373.714	14.617.798					

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

De verbonden partijen, Stichting Steunfonds IRIS en Stichting voor Christelijke Kindcentra, zijn private stichtingen:

De private Stichting Steunfonds Iris is erop gericht om met behulp van de opbrengsten uit private middelen afkomstige vermogen de Vereniging voor Christelijk Onderwijs Iris en Stichting voor Chr. Kindcentra in financieel opzicht te ondersteunen. De ondersteuning bestaat uit het ter beschikking stellen van financiële middelen ten behoeve van de bevordering van onderwijs/kinderopvang gerichte zaken.

De Stichting voor Christelijke kindcentra Iris is een private kindcentra dat in 2011 is opgericht, met als doel om zelfstandig kindcentrum-activiteiten aan te bieden (kinderopvang, voor-, tussen- en naschoolse opvang). In 2011 is gestart met een BSO op de Rehobothschool. Sindsdien is het kindcentrum verder uitgebreid. Het negatief eigen vermogen is veroorzaakt door aanloopkosten. Deze zijn inmiddels gedekt door een lening van Stichting Steunfonds Iris.

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen bezittende zeggenschap)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteit
Stichting Passend Onderwijs PO 23-05	Stichting	Zwolle	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

B.1.8**Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector**

Per 1 Januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) Ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Vereniging voor Christelijk Onderwijs Iris van toepassing is.

Op grond van de WNT regeling is de klasseindeling C van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2016 een bezoldigingsmaximum van € 128.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 Januari 2016 voor voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN**1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking, Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling (bedragen in €)**

Naam	F. A. O. Kingma	G. Wolters
Functie	Voorzitter CvB	Lid CvB
Aanvang en einde functievervulling 2016	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband in FTE	1	1
Gewezen topfunctionaris j/n	n	n
(Fictieve) dienstbetrekking j/n	j	j
Individueel WNT-maximum	€ 128.000	€ 128.000
Beloning	€ 94.926	€ 92.364
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.761	€ 12.375
Subtotaal	€ 107.687	€ 104.739
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -
Totaal bezoldiging	€ 107.687	€ 104.739
Verplichte motivering indien overschrijding	PM	PM
Gegevens 2015		
Aanvang en einde functievervulling 2015	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2015 in FTE	1	1
Beloning	€ 91.944	€ 88.115
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.063	€ 12.290
Totaal bezoldiging 2015	€ 105.007	€ 100.405

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (bedragen in €)

Naam	J. Marskamp	G.J. Kredet	C. Wursten	G. Wielink	J.T. Vroom-Kasper
Functie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling 2016	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Individueel WNT-maximum	€ 19.200	€ 12.800	€ 12.800	€ 12.800	€ 12.800
Beloning	€ 4.339	€ 2.893	€ 2.893	€ 2.893	€ 2.892
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Subtotaal	€ 4.339	€ 2.893	€ 2.893	€ 2.893	€ 2.892
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging	€ 4.339	€ 2.893	€ 2.893	€ 2.893	€ 2.892
Verplichte motivering indien overschrijding	PM	PM	PM	PM	PM
Gegevens 2015					
Aanvang en einde functievervulling 2015	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Beloning	€ 4.339	€ 2.893	€ 2.893	€ 2.892	€ 2.893
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging 2015	€ 4.339	€ 2.893	€ 2.893	€ 2.893	€ 2.893

2. UITKERINGEN WEGENS BEËINDIGING DIENSTVERBAND AAN TOPFUNCTIONARISSEN MET OF ZONDER DIENSTBETREKKING (bedragen in €)

Naam	
Functie(s) gedurende dienstverband	
Ontvang dienstverband in FTE	
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	
Individueel WNT-maximum ontsluitkosten	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	
-/- Onverschuldigd deel	0
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	
Waarvan betaald in 2016	
Verplichte motivering indien overschrijding	PM

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het Individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontsluitkosten betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPI of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuur:

- F.A.D. Kingma

- G. Wolters

Toezichthouder:

- J. Marskamp

- G.J. Kreder

- C. Wursten

- G. Wielink

- J.T. Vroom-Kasper

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41125
Naam instelling	Vereniging voor Christelijk Onderwijs Iris
KvK-nummer	40062585
Statutaire zetel	Kampen
Adres	Bouwkamp 2
Postadres	Postbus 1014
Postcode	9260 BA
Plaats	Kampen
Telefoon	038-3333898
E-mailadres	vco@iriskampen.nl
Website	www.iriskampen.nl
Contactpersoon	F. Kingma
Telefoon	038-3333898
E-mailadres	vco@iriskampen.nl

BRIN-nummers	03LJ	Vizier (tot 1 augustus 2016)
	05PF	Prinses Juliana
	05QA	Ds. Johan vd Wendeschool
	05QB	School met de Bijbel De Zaaier
	05US	De Regenboog
	05VD	Oranjeschool
	06HD	De Groenling
	12RW	Marnixschool
	13ER	Emmaschool
	13KB	Willem van Oranjeschool
	13KU	Dr. Bouwmanschool
	13PP	De Morgenster
	13TQ	De Wegwijzer
	13WZ	De Rehobothschool
	29UM	Het Stroomdal

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Iris, Vereniging voor Christelijk Onderwijs

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Iris, Vereniging voor Christelijk Onderwijs te Kampen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Iris, Vereniging voor Christelijk Onderwijs op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2016.
2. De staat van baten en lasten over 2016.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Iris, Vereniging voor Christelijk Onderwijs, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 276.000. De materialiteit is gebaseerd op 2% van de totale baten. De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is bepaald op € 402.000, deze materialiteit is gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen, zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3 Materialiteitstabel van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016. In deze paragraaf van het accountantsprotocol zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met de raad van toezicht overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 13.800 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen, die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, inclusief het jaarverslag raad van toezicht
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Leeuwarden, 12 mei 2017

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: J.S. Huizinga RA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

